

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18685

Tarih : 26.06.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İş Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Sezai TEMELLİ

Muş Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

Gülistan KILIÇ KOÇYİĞİT

Kars Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 29-6-2026	Esas No: 2/3749

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
26 Haziran 2026
Numara:

T B M M GENEL SEKRETERANLIK
26 Haziran 2026
No: 1886119

GEREKÇE

Türkiye ekonomisi, iktidarın uzun yıllardır sermayeyi önceleyen politikaları ve emek karşıtı tercihleri nedeniyle derin bir kriz sarmalına sürüklenmiştir. Enflasyon, işsizlik, gelir eşitsizliği, vergi adaletsizliği ve borçluluk artık geçici sorunlar değil, milyonlarca yurttaşın yaşamını kuşatan kronik bir düzen haline gelmiştir. Bu düzenin bedelini ise patronlar değil, emeğiyle geçinen işçiler, emekçiler, emekliler ve yoksullar ödemektedir. Türkiye'de ekonomik çürüme derinleştikçe halkın yoksulluğu da büyümektedir. En temel ihtiyaçlara erişmek her geçen gün daha zor hale gelirken, ücretler hayat pahalılığı karşısında erimekte, yapılan zamlar daha işçinin cebine girmeden anlamını yitirmektedir. İğneden ipliğe gelen zamlar, yüksek enflasyon ve sürekli artan yaşam maliyetleri milyonlarca insanı açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm etmektedir.

Resmî verilere göre, 32 milyon 166 bin, çalışan nüfusun yaklaşık yarısı geçimini asgari ücretle sağlamaktadır. Oysa asgari ücret, çalışma yaşamına yeni adım atan ve herhangi bir deneyimi bulunmayan işçilere verilmesi gereken en düşük başlangıç ücretidir. Ancak son yıllarda Türkiye'de asgari ücret istisna olmaktan çıkmış, yaygın ücret haline gelmiştir. 2002 yılında asgari ücret ve altında çalışanların oranı yaklaşık yüzde 25 iken bugün bu oran yüzde 50'lere dayanmıştır. Günümüzde yaklaşık 9,5 milyon işçi, asgari ücret civarı ve altında ücretle yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır. Başka bir deyişle 2024 yılı itibarıyla tüm özel sektör işçilerinin yüzde 53,2'si asgari ücret komşuluğunda ücretlerle çalışmaktadır.

Özellikle tekstil, gıda, inşaat, turizm, mobilya ve deri sektörlerinde milyonlarca işçi asgari ücret düzeyinde ya da bunun altında çalıştırılmaktadır. Kayıt dışı çalışan emekçilerin durumu ise çok daha ağırdır. AKP iktidarı döneminde asgari ücretle çalışanların oranındaki yaklaşık yüzde 40'lık artış, ülkenin ucuz emek cennetine dönüştürüldüğünün en açık göstergelerinden biridir.

Türkiye'de son yıllarda açıklanan makroekonomik veriler, üretim süreçlerinde emek verimliliği istikrarlı bir şekilde artarken ve bankalar ve sermaye kar rekoru kırarlarken, artı değeri var eden işçilerin milli gelirden aldığı payın çarpıcı biçimde düştüğünü ortaya koymaktadır. TÜİK verilerine göre, Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) içindeki işgücü ödemelerinin payı 2020 yılında %33 seviyelerindeyken, bu oran 2022-2023 döneminde yüzde 25'lere kadar gerilemiştir. Buna karşın sermaye gelirlerini temsil eden net işletme artığının payı yüzde 50'lere tırmanmıştır. Son yıllarda emekçilerin milli gelirden aldığı pay düşmeye devam etmektedir. Son olarak Hurun Global Rich List tarafından açıklanan milyarder sayısının en çok olduğu ülkeler listesine göre, Türkiye 31 milyarderle 19. sıraya yerleşmiştir. Bu, artan gelir adaletsizliğinin en açık göstergesidir. Emekçinin daha fazla ürettiği ancak daha az bölüştüğü bu denklem, reel ücretlerin yüksek enflasyon karşısında erimesi, güvencesiz çalışma koşullarının yaygınlaşması ve fazla mesailerin karşılıksız kalması gibi emek sömürüsü pratikleriyle birleştiğinde toplumsal refah makasını daha da açmaktadır.

Dünyanın birçok ülkesinde asgari ücret yalnızca sınırlı bir çalışan kesimini kapsarken Türkiye'de çalışanların yarısının asgari ücretle çalışması başlı başına bir toplumsal adaletsizlik göstergesidir. Hollanda'da asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 3, Almanya'da yüzde 6, Hırvatistan'da yüzde 10, Avrupa Birliği ortalamasında ise yaklaşık yüzde 9 civarındadır. Buna

rağmen Türkiye çalışanların büyük bir kısmının asgari ücret aldığı ve asgari ücretin alım gücünün en düşük olduğu ülkelerden biri haline gelmiştir.

Avrupa Birliği İstatistik Bürosu (Eurostat) tarafından yayımlanan 2026 yılı asgari ücret verilerine göre, Lüksemburg 2 bin 704 Euro asgari ücretle zirvede yer alırken, İrlanda 2 bin 391 Euro, Almanya ise 2 bin 343 Euro ile onu takip etmektedir. Türkiye ise 654 Euro ile bu konuda Avrupa'nın en alt sıralarında bulunmaktadır.

Türk-İş'in araştırmasına göre, açlık sınırı 35 bin 174 liraya ulaşırken asgari ücret 28 bin 75 lirada kalmıştır. Başka bir ifadeyle milyonlarca işçi daha ücretini aldığı gün açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmektedir. Yoksulluk sınırının 114 bin 576 liraya ulaştığı koşullarda asgari ücret, dört kişilik bir ailenin insanca yaşamını sağlayacak gelirin yalnızca dörtte birine denk gelmektedir. Bu tablo Türkiye'de "çalışan yoksulluğu" nun artık istisnai değil, yaygın bir gerçeklik olduğunu göstermektedir. Üstelik yılın ilk beş ayında asgari ücretlilerin alım gücü binlerce, 4 bin 663 lira, lira erimiştir. 2003 yılında bir asgari ücretli 12 gram altın alabiliyorken bugün bir asgari ücretli ancak 4,5 gram altın alabilmektedir. 23 yılda asgari ücretlilerin 7,5 gram altınının erimesi emek sömürsünün geldiği noktayı çarpıcı bir şekilde göstermektedir. Disk-Ar Ücret Kayıpları İzleme Raporuna göre, işçilerin birikimli toplam enflasyon ve vergi kaybı 2025'in ilk beş ayına göre yüzde 46,8 artmış, işçiler Mayıs 2026'nın en az 12 gününü vergi, kesinti ve enflasyona çalışmış, ortalama işçi ücretinin vergi ve enflasyon kaybı (kesinti hariç) 15.537 lira olarak gerçekleşmiştir. Yine Mayıs 2026'da asgari ücretin 1,5 katı ücretlerin yüzde 34,6'sı, 2 katı ücretlerin yüzde 38,3'ü, 2,5 katı ücretlerin yüzde 39,4'ü ve 3 katı ücretlerin yüzde 41,4'ü vergi, kesinti ve enflasyon sebebiyle erimiştir. Disk-Ar Asgari Ücret Raporu'na göre, 1974'te kişi başına GSYH'nin yüzde 80,6'sı düzeyinde olan brüt asgari ücret, 2025'te kişi başına gelirin yüzde 43,6'sına düşmüştür.

Günümüzde resmi enflasyonun dahi yüzde 33'e yaklaştığı, bağımsız araştırmaların ise çok daha yüksek oranlara işaret ettiği bir ortamda, asgari ücret milyonlarca emekçi için geçim aracı olmaktan çıkmış, hayatta kalma mücadelesinin sembolü haline gelmiştir. Buna rağmen iktidar temsilcilerinin asgari ücrete yılda yalnızca bir kez zam yapılacağını açıklamaları emekçileri yüksek enflasyon karşısında korumasız bırakmak anlamına gelmektedir. Zamların ve hayat pahalılığının aylık olarak arttığı bir ülkede ücretlerin yılda bir kez belirlenmesi milyonlarca emekçinin enflasyon karşısında bilinçli şekilde yoksullaştırılması demektir.

Bugün Türkiye'de yaşanan ekonomik krizin sebebi kader değil, siyasi tercihlerin sonucudur. İktidarın politikaları sermayeyi korumakta, emeği değersizleştirmekte, işsizliği, yoksulluğu, borçluluğu ve gelir adaletsizliğini büyütmektedir. Emekçiler her geçen gün daha fazla çalışırken ürettikleri değerden daha az pay almakta, ülkenin zenginliği belirli bir azınlığın elinde toplanmaktadır.

Bu nedenle asgari ücret yalnızca asgari ücretle çalışanların değil, tüm toplumun ortak meselesidir. Çünkü asgari ücretteki her değişiklik milyonlarca yurttaşın gelirini, sosyal haklarını ve yaşam koşullarını doğrudan etkilemektedir. Asgari ücretin amacı, bütçe disiplini korumak ya da vergi gelirlerini artırmak olmamalıdır. Asgari ücretin varlık nedeni, çalışanın

insan onuruna yakışır bir yaşam sürdürebilmesini sağlamaktır. Bu noktada asgari ücret, yeni işe başlayan ya da en niteliksiz iş gücüne verilen ücret değildir. Asgari ücret; bir çalışanın barınma, gıda, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını, günün fiyatları üzerinden en düşük düzeyde karşılayabilmesini amaçlayan taban ücrettir.

Bu sebeplerle, asgari ücret açlık sınırının altında değil, insanca yaşam koşullarını sağlayacak düzeyde belirlenmelidir. İnsan onuruna yakışır bir yaşam her yurttaşın hakkıdır. Ücretler enflasyon karşısında düzenli olarak güncellenmeli, çalışanlar hayat pahalılığına karşı korunmalıdır. Türkiye asgari ücretliler ülkesi olmaktan çıkarılmalı, emeğin hak ettiği değeri aldığı, gelir adaletinin sağlandığı, insanca yaşamın güvence altına alındığı ve asgari ücretin senede en az iki kere arttırıldığı bir düzen kurulmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türkiye’de asgari ücret sefalet ücreti düzeyindedir ve temel ihtiyaçları bile karşılamaktan uzak bir tutardadır. Sendikaların yaptığı araştırmaya göre 2026 yılının mayıs ayında açlık sınırı 35 bin 174 lira, yoksulluk sınırı ise 114 bin 576 lira olarak gerçekleşmiştir. İnsanca yaşanacak bir ücret almak en temel insan hakkıdır. Asgari ücret tutarının 2026 yılının temmuz ayında ne kadar olacağı doğrudan ve dolaylı olarak birçok alanı etkilemektedir. Asgari ücret işsizlik ödeneği, emekli maaşları, SGK primleri, GSS primleri, evde bakım ücreti gibi pek çok tutarı belirlediğinden asgari ücret zammı sadece asgari ücretle çalışanları değil çok daha fazla sayıda yurttışı ilgilendirmektedir. Asgari ücret, işçinin ailesi ile birlikte tüm zorunlu ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde, insan onuruna yaraşır bir düzeyde tespit edilmelidir. Bu Kanun Teklifi’nin yürürlüğe girmesi ile birlikte 2026 yılı Temmuz ayında asgari ücret net 60 bin lira olacaktır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesinin birinci fıkrasına "asgari sınırları" ibaresinden sonra gelmek üzere "İlgili yılın ocak ve temmuz aylarında olmak üzere sendikalar tarafından açıklanan en yüksek yoksulluk sınırının yarısından az olmamak üzere" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.